

17 — Zrno prašine i klica života

„Vidiš li ovo?“ mili iz Nikolasovog grla, tiše od šapata. Ostavljajući gust, asteroidski pojas za sobom izbijaju u unutrašnji prsten raštrkanog kamenja, naizgled labavo vezanog gravitacijom planete. Slike koje im spoljašnje kamere prikazuju su isuviše neverovatne da bi poverovali, stoga podižu brodske poklopce i uveravaju se sopstvenim očima: asteroidi unutrašnje regije su povezani strunastim vezama, nalik lijanama, od kojih neke moraju imati i više od pedeset metara u prečniku. Ukrštaju se, prepliću i vezuju plutajuće mešine kamena, gvožđa, ugljenika i leda, spuštajući se skroz do atmosfere planete i zasigurno ispod, do površine.

„Skaniranje je ipak bilo tačno...“, Aleksandar je prozborio nakon dužeg posmatranja.

„I... ko će dole?“, Nikolas cupka u fotelji, ne krijući uzbuđenost.

„Zna se ko o tome odlučuje.“

Aleksandar izvuče špil karata iz futrole privezane kaišem, neposredno iznad njihovih glava, promeša ih i daje mu da precepi.

Površina ovog sveta je prekrivena zelenilom: modrim, prljavim, plavičastim i sjajnim; toliko nijansi zelene Aleksandar nikada nije video, iako je pogledao sve video zapise sa Vetus Terre. Da li je ovako izgledala stara Zemlja? pita se dok mu noga po prvi put oseća mekanu podlogu humusa i žbunastog rastinja. Rođen u tubi, kao i svi izgnanici, u životu je video samo jednu stvarnu biljku, živu biljku: *Axis Mundi* — hrast, koji je sačuvan i krasi promenadu matičnog broda, doma čitave ljudske rase. Ali ove biljke nisu ni nalik tom drvetu, ni nalik ičemu što je proučavao u knjigama i drugim medijima.

Zna da se Nikolas jede na brodu, stoga već prvih nekoliko sakupljenih uzoraka pakuje u sondu, a onda je i lansira ka gornjim slojevima atmosfere, gde će je ovaj pokupiti. Čudnovati osećaji ga obuzimaju dok

se šeta ovim svetom, koji buja od života. Otkrivali su i druge životne oblike, mahom biljne, poneki životinjski i neke nesvrstane, na svom vekovnom putovanju kroz galaksiju, ali nijedna planeta nije bila ovakva. Kompjuter u odelu još uvek nije dovršio analiziranje gasova, ali već je uveren da može skinuti masku. Ipak, ostavlja je za sada.

Dosta vremena je proveo tražeći interesantne uzorke za proučavanje, ali ponajviše je tumarao beskrajnom šumom, usudio se tako nazvati ovu mešavinu mahovine i paprati i još nečeg, gušćeg i mesnatijeg, jednostavno uživajući u prirodi koju nijedan živi čovek nije iskusio, kada ga je prenuo Nikolasov glas u ušnom prijemniku: „Aleks..čuješ li me? Ovo je neverovatno!“

„Uzorci?“

„Ma ne! U stvari da, i uzorci, ali ovo je nešto sasvim drugo! Ova planeta je živa Aleks!“

„Pa sad...“

„Ne! Stvarno je živa! Pokrenuo sam skaner dubljih slojeva i video mnoštvo organizama, ali svi su povezani — jedan planetarni organizam!“

„Biljni?“

„Delimično. Donji slojevi su gljive, ali u višim slojevima se sjedinjuju sa biljkama.“

Lampica na ručnom indikatoru gasova postade zelena, Aleksandar je ovlaš pogleda i vrati se razgovoru: „Simbioza?“

„Uzorci! Da, analize pokazuju potpunu simbiozu! Pokrenuo sam i genetske algoritme, sve podatke sam poslao matičnom brodu. Već su na putu ovamo! Hej, a ti si se sigurno zamorio tu, da se menjamo?“

„Jedna rotacija je moja Niko, sutra si ti na redu. Mrak pada za pet sati, pokupi me za četiri.“

Simbioza na planetarnom nivou? pomisli u sebi Aleksandar. Baci

pogled na stablo, isuviše oblo i glatko da bi se moglo poistovetiti sa bilo kojim drvetom stare Zemlje: Da li zbog toga do sada nije naišao ni na jednu životinju? Da li ovaj svet predstavlja sve životne oblike sjedinjene u jedan? Pogleda korenje i lijanje koji se protežu kroz zemlju i stene, pri-seti se asteroida u orbiti: I priroda i neživa priroda...

Misli su mu odlutale od sakupljanja uzoraka i sada je samo šetao, i posmatrao. Nagazio je na nešto čvršće, nešto metalno; sivo parče lima, ali ne običnog. Spusti se dole i shvati da gleda u deo svemirskog broda. Ali čijeg? Nedaleko odatle primeti još jedan: svetlucava tačkica što se promalja ispod mahunastog bilja. Od njega se pruža trag metala koji sada prati u sve gušću šumu prastarog rastinja, pažljivo se probija kroz igličasto lišće i mekane lijanje i naposljetku izbija na čistinu odakle mu pogled puca preko doline ukotvljene među brdima, po čijoj ivici je hodao, a da je ni u jednom trenutku nije primetio. A pogled mu se skameni.

U kilometarskom luku ispred njega pojavljuju se odblesci glatkih površina, kao zakopani u krtičjim rupama, samo povremeno izviruju svetlucavim nosevima i pokazuju mu da su tu. Kako ovo nismo primetili? izgovori naglas, a noga mu nesigurno krene preko metalnog groblja. Ušni prijemnik mu još jednom zapišta: „Aleks! Aleks! Dolazim po tebe, nećeš mi verovati! Preliminarni rezultati genetskih analiza su gotovi!“ Ko su bili svi ovi ljudi? razmišlja, dok prilazi svakom deliću koji očito ne pripada ovom svetu, nesvestan da naglas izgovara svoje misli: Ljudi? Da li su uopšte bili ljudi? „Aleks! O kome ti to pričaš? Nebitno, uzorci koje si mi poslao dele univerzalne gene, i ne samo međusobno; to su geni ljudi, biljkaka i životinja stare Zemlje; i svih životnih oblika na koje smo naletali do sada! Univerzalni predak se nalazi na ovoj planeti! Gljivični organizam ispod površine! Aleks, našli smo LUCA!“

Zvuk potisnika se začu iznad njega; iz rastinja izlete jedna lijana,

debela poput pipka kakvog monstruoznog krakena i ošinu po brodu, precepi ga i prikuca na zemlju u vatri i dimu. Aleksandar se ne pokrenu, lice mu nije pomerilo nijedan mišić. Sve oko njega, odjednom se učini mračno i zlokobno. „Predak“, pomisli, „otac svih bića, onaj koji je posejao klice života po brojnim planetama galaksije.“ U sumraku, otkrili su početak. „Eh...“, nasmeja se i rukom posegnu za maskom na licu, oslobodi se plastike i udahnu nereciklirani kiseonik. Prvi i poslednji put.

Negde iznad, jedna od bezbroj ruku prvobitnog organizma se pokrenula i poslala još jedno zrnce prašine na dugi put. To zrnce, domaćin parazitu života, mimoići će se sa onima koji taj put završavaju. Sa onima, koji se konačno vraćaju kući.